

Småkraft AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Vår dato: 19.10.2016
Vår ref.: 201604930-4
Arkiv: 317
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Pernille Bruun

Oversending av revisjonsrapport og varsel om vedtak om retting, Småkraft AS Knutfoss kraftverk, Grong kommune

Vi viser til revisjon av Knutfoss kraftverk og oversender revisjonsrapporten fra revisjonen som ble holdt 04.10.2016. Revisjonen ble avtalt i epost av 13.09.2016 og senere varslet i brev av 29.09.2016.

Ved revisjonen ble det funnet tre avvik og gitt en anmerkning. Revisjonsrapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket. Dokumentasjon på lukking av avvik skal sendes NVE innen oppgitte tidsfrister.

NVE varsler om at vi vil vurdere å treffe vedtak om retting dersom avvikene ikke er lukket innen de tidsfrister som er satt.

Frist for å uttale seg til saken er satt til 09.11.2016. Vi oppfordrer særlig til at faktiske opplysninger som gjelder saken, blir korrigert eller supplert. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil NVE legge til grunn de opplysninger som foreligger i saken.

Dersom NVE ikke mottar noen kommentar innen fristen, er denne revisjonsrapporten å anse som endelig.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vedlegg: Revisjonsrapport

Kopi: Småkraft AS v/Halvard Tesdal
Småkraft AS v/Rune Bjørndal

Revisjonsrapport

Revidert enhet:	Småkraft AS - org.nr. 984 616 155. Knutfoss kraftverk
Revisjonsdato:	04.10.2016
Sted:	Knutfoss kraftverk, Grong
Medvirkende fra revidert enhet:	Driftsordinator Halvard Tesdal Driftssjef Rune Bjørndal
Revisorer fra NVE:	Revisjonsleder Pernille Dorthea Bruun Medrevisor Morten Henrik Kielland
Seksjon	Seksjonssjef Øyvind Leirset, TBM

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål med revisjonen

Miljøtilsynet ved Knutfoss kraftverk, Småkraft AS, ble gjennomført som systemrevisjon og anleggsinspeksjon. Etter § 7 i forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058, IK-vassdrag) har NVE ansvar for å føre tilsyn med at forskriften oppfylles.

Formålet med en systemrevisjon er å kontrollere om foretaket oppfyller kravet om å etablere et internkontrollsystem for det enkelte vassdragsanlegg som sikrer at krav til naturmiljø og landskap blir ivarettatt på en tilfredsstillende måte i samsvar med vassdragslovgivning, forskrifter, konsesjonsvilkår, pålegg og godkjente detaljplaner.

Formålet med å foreta anleggsinspeksjoner er å kontrollere at anleggenes tilstand er i tråd med ovennevnte krav. For anlegg i driftsfasen, vektlegges landskaps- og miljømessige tiltak som f.eks. vegetasjonsetablering, kontroll og informasjon vedrørende manøvreringsreglement og minstevannføringer samt rydding av elveløp/flomløp. Forventet natur- og landskapsmessig standard er nærmere beskrevet i NVEs veileder nr. 2/2005 Miljøtilsyn ved vassdragsanlegg.

1.2 Revisjonsgrunnlag

I denne revisjonen var revisjonsgrunnlaget følgende:

- Konsesjon for Knutfoss kraftverk datert 04.12.2006
- Vedtak om godkjenning av detaljplan fra NVE datert 26.6.2008, 25.7.2008, 29.10.2008 og 19.1.2009
- Pålegg om opplysningsskilt datert 05.06.2007
- Pålegg om dokumentasjon av minstevannføring datert 11.09.2008
- Vedtak om retting datert 29.9.2011

- Befaringsrapporter fra miljøtilsyn datert 24.11.2009 og 26.11.2010

1.3 Tema for revisjonen

Revisjonen omhandlet følgende tema:

- Miljøutfordringer ved drift av Knutfoss kraftverk
- Nødvendig kompetanse for drift av kraftverket (IK-vassdrag § 5-3)
- Nødvendige registreringer og protokollering (IK-vassdrag § 5-5)
- Kartlegging av farer og problemer mht miljø (IK-vassdrag § 5-6)
- Avvikshåndtering (IK-vassdrag § 5-8)

1.4 Funn

Tre avvik

En anmerking

Avvik er: Brudd på krav i regelverk og tillatelser gitt i eller i medhold av energi- og vassdragslovgivningen og annen lovgivning NVE forvalter.

Anmerking er: påpekning av forhold med forbedringsmuligheter eller et forhold som bør vurderes nærmere av virksomheten, men som ikke er brudd på gitte krav.

1.5 Generelle kommentarer

NVE fikk en grundig omvisning av deler av Knutfoss kraftverk, spesielt inntaksdammen og kraftstasjonen. Vi hadde nyttige diskusjoner underveis både ved tilsynet og under selve revisjonen. Tilsynsvakten Harald Rossetnes var kalt inn til revisjonen, men hadde måttet melde avbud. Det var synd, og vi håper at Småkraft AS går gjennom revisjonsrapporten med ham.

Småkraft AS informerte innledningsvis om driftssentralen som er etablert i Bergen for overvåking og styring av alle kraftverkene. Alle kraftverk har kameraovervåking av inntaksdam og minstevannføring. Det arbeides med sikkerhetsanalyse for tredje person ved anleggene, og det skal gjennomføres analyse av 10 anlegg i år. Det er laget en ny mal for revegeteringsplan for nye anlegg, og det skal nå finnes oversiktskart over alle anlegg.

Småkraft AS har valgt å ha generelle sjekklister for miljøtilsyn og damsikkerhet for anleggene sine. Sjekklistene favner vidt og dekker nok de fleste aktuelle tilsynsobjekt ved et kraftverk. Omløpsventil er imidlertid ikke med på listene. En generell sjekklister kan fungere, men bare i kombinasjon med en skriftlig kartlegging av hvilke farer og problemer som kan oppstå for miljø og landskap ved det enkelte kraftverk. Dette var ikke gjort for Knutfoss kraftverk. Utfordringene ved det enkelte kraftverket bestemmer hva slags kompetanse/kunnskap tilsynsvakten må ha.

Småkraft AS jobber mer aktivt nå med å øke kompetansen om miljø (arter, naturtyper), landskap og internkontroll spesielt for tilsynsvaktene, enn tidligere. Selskapet har avholdt tre kurs for tilsynsvakter, i Midt-Norge (2014), i Nord-Norge (2016) og på Vestlandet (2016). Vi forstod det slik at det gjenstår et par kurs. Opplæring av tilsynsvaktene innebærer også veiledning under en årlig kontroll av kraftverket med vannvei. Småkraft AS benytter eksterne ressurser til planlegging og gjennomføring av kursene.

Småkraft AS begynte i 2013 å utarbeide et dokument «Kompetanse for miljø etter internkontrollforskriften». Arbeidet er valgt ikke videreført. Kurs og veiledning er tenkt å dekke kompetansekravet i IK-vassdrag.

Etter at Småkraft AS overtok Knutfoss kraftverk i 2013 er arrangementet for slipp av minstevannføring endret. Endringen er ikke forelagt eller godkjent av NVE, og det er gitt avvik for dette. NVE vil behandle endringen i egen sak når vi har fått nødvendig dokumentasjon.

Behovet for istandsetting av berørte områder og sikringstiltak for tredje person vil bli behandlet i en egen tilsynsrapport.

Beskrivelse av avvik

Avvik 1	
Krav	Pålegg om dokumentasjon av minstevannføring datert 11.09.2008: <i>Tiltakshavere med konsesjonsvilkår om å slippe minstevannføring, pålegges å installere/bygge og ta i bruk nødvendig arrangement som gjør det mulig for vassdragsmyndigheten å kontrollere i nåtid og ettertid at det slippes en kontinuerlig minstevannføring i henhold til vilkårene i tillatelsen.</i>
Avviket	Det var ikke mulig for allmenheten og tilsynsmyndigheten å kontrollere i nåtid at det slippes en minstevannføring i henhold til vilkårene i tillatelsen.
Dokumentasjon	Skiltet som var satt opp ved inntaksdammen manglet informasjon om hvordan man kan kontrollere minstevannføringen.
Hvordan lukke	Teksten på skiltet må suppleres med hvilke forutsetninger som må være til stede for at det slippes pålagt minstevannføring, dvs. 400 l/s. Det kan evt. også legges en referanse til adressen til nettstedet minstevann.no som Småkraft AS har under utvikling. Utkast til skilttekst skal sendes til NVE for godkjenning.
Frist for lukking	01.01.2017

Avvik 2	
Krav	Forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag) <i>§ 5-5: Den ansvarlige skal foreta og protokollere de målinger og registreringer som er nødvendige eller pålagt for å sikre at anlegg og tiltak drives i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av vassdragslovgivningen</i>
Avviket	Dokumentasjon av kapasitet på omløpsventil kunne ikke fremlegges. Det manglet skriftlige rutiner for funksjonstesting og drift av omløpsventilen som skal sikre at man oppnår ønsket effekt for fisk.

	<p>Planen for ombyggingen av minstevannføringsarrangement som ble gjennomført i 2014, er ikke godkjent av NVE.</p> <p>Det manglet skriftlig dokumentasjon på kravet om at inntaksmagasinet ikke vil demme ned Hervollhøla</p>
Dokumentasjon	<p>Småkraft AS kunne ikke dokumentere kapasiteten på omløpsventilen.</p> <p>Småkraft AS kunne ikke legge frem en skriftlig rutine for funksjonstesting og drift av omløpsventilen.</p> <p>Småkraft AS har ikke sendt inn plan for ombygging av minstevannføringsarrangementet til NVE for godkjenning.</p> <p>Småkraft AS kunne ikke legge frem dokumentasjon på vannstanden i Hervollhøla og på at biotopen for elvemusling ikke blir ødelagt som følge av kraftverksdriften.</p>
Hvordan lukke	<p>Småkraft AS må sende inn dokumentasjon av kapasitet på omløpsventilen.</p> <p>Småkraft AS må utarbeide en skriftlig rutine for funksjonstesting og drift av omløpsventil.</p> <p>Småkraft AS må sende inn dokumentasjon av den eksisterende løsningen for slipp av minstevannføring, inkludert beregning som viser at valgt løsning gir en vannføring på 400 l/s.</p> <p>Småkraft AS må dokumentere at inntaksmagasinet ikke demmer ned Hervollhøla og dermed skader den registrerte biotopen for elvemusling.</p>
Frist for lukking	01.01.2017

Avvik 3	
Krav	<p>Forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag)</p> <p><i>§ 5-6: Den ansvarlige skal kartlegge farer og problemer med hensyn til miljø og sikkerhet og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og gjennomføre tiltak for å redusere risikoforholdene</i></p>
Avviket	<p>Det var ikke gjennomført en skriftlig kartlegging av miljøutfordringer ved Knutfoss kraftverk (hele vassdragsanlegget) og heller ikke laget en plan for å redusere risiko.</p>
Dokumentasjon	<p>Småkraft AS kunne verken legge frem en skriftlig kartlegging av miljøutfordringer eller plan for å redusere risiko.</p>
Hvordan lukke	<p>Småkraft AS må gjennomføre en skriftlig kartlegging av miljøutfordringer ved Knutfoss kraftverk og utarbeide en plan for å redusere risiko.</p>
Frist for lukking	01.01.2017

2 Beskrivelse av anmerkninger

Nr.	Beskrivelse av anmerkning
1	Avvikshåndtering § 5-8: Det er etablert rutiner for håndtering av avvik, men disse virker ikke å være brukt verken av lokalt driftstilsyn eller driftsansvarlig.